

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Sžo/44/2012
Identifikačné číslo spisu:	8012200046
Dátum vydania rozhodnutia:	26.09.2013
Meno a priezvisko:	CSc., JUDr. Eva Babiaková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:8012200046.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Okresný prokurátor v Poprade, Okresná prokuratúra Poprad, Štefánikova 11, Poprad, proti žalovanému: Obvodný úrad Poprad, odbor všeobecnej vnútornej správy, Nábrežie Jána Pavla II. č. 16, Poprad, o preskúmanie zákonnosti opatrenia žalovaného č. I/2011/03630-00002PR.2011/467-2LM zo dňa 8. marca 2011, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 1S/11/2012 - 24 zo dňa 18. apríla 2012, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 1S/11/2012 - 24 zo dňa 18. apríla 2012 z r u š u j e a konanie z a s t a v u j e .

Účastníkom náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti opatrenia žalovaného č. I/2011/03630-00002PR.2011/467-2LM zo dňa 8. marca 2011, ktorým odložil vec podľa § 66 ods. 2 písm. a/ zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej v texte uznesenia len „Zákon“) z dôvodu, že došlé oznámenie neodôvodňovalo začatie konania o priestupku alebo postúpenie veci podľa § 71 Zákona, pretože Zákon neochraňuje verejného činiteľa pri výkone jeho právomoci.

Krajský súd dospel k záveru, že správanie podozrivého nemožno považovať za priestupok proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d/ Zákona. Z pojmu občianske spolunažívanie vyplýva, že musí ísť o vzťah medzi občanmi. Príslušník mestskej polície nevystupoval ako občan, ale ako verejný činiteľ. Je nesporné, že k útoku na neho zo strany podozrivého došlo pri výkone služby, teda nie ako na občana, ale ako na verejného činiteľa. Útoky na verejného činiteľa nerieši Zákon, ale § 323, § 324 Trestného zákona. Správne postupoval správny orgán, keď odložil vec z dôvodu, že došlé oznámenie neodôvodňuje začatie konania o priestupku alebo postúpenie veci, pretože Zákon nechráni verejných činiteľov pri výkone ich právomoci, ktorými mestskí policajti v čase vykonávania služby boli. O trovách konania rozhodol krajský súd v zmysle § 250k ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej v texte uznesenia len „O.s.p.“) tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal.

Proti predmetnému rozsudku podal v zákonnej lehote žalobca odvolanie domáhajúc sa jeho zrušenia a vrátenia veci krajskému súdu na ďalšie konanie.

Uviedol, že pod narušením občianskeho spolunažívania je potrebné rozumieť ohrozenie pokojného života v občianskej spoločnosti. Každé násilné konanie uvedené v § 49 ods. 1 písm. d/ Zákona vyvolá poruchu v pokojnom spolužití občanov. Nemusí sa jednať len o reakciu zo strany poškodených, ale narušenie pokojného nažívania kohokoľvek, kto videl hrubé správanie podozrivého. V § 49 Zákona sa nejdená len o narušenie vzťahov medzi občanmi navzájom, ale aj iné typy konaní, ktoré môžu narušiť občianske spolunažívanie. Podľa § 49 ods. 1 písm. c/ Zákona je možné narušiť občianske spolunažívanie aj úmyselným uvedením nesprávneho údaju pred štátnym orgánom. O to viac je možné pokojné spolunažívanie narušiť hrubým a násilným konaním. Uvedené deliktuálne konanie malo byť subsumované pod § 49 ods. 1 písm. d/ Zákona ako hrubé správanie. Pod hrubým správaním je potrebné rozumieť nielen násilné správanie vo vzťahu občan-občan, ale akékoľvek násilné jednanie, napr. aj vo vzťahu k neživým predmetom resp. zvieratám, pokiaľ takýto násilný akt vyvolá poruchu resp. ohrozí pokojné spolužitie občanov. Z uvedených dôvodov aj násilný útok voči príslušníkom polície je možné subsumovať pod pojem iné hrubé správanie. Otázka trestnej zodpovednosti páchatel'a za tento skutok bola orgánmi činnými v trestnom konaní posúdená, pričom bolo ustálené, že tento skutok nebol takej intenzity, že by napĺňal podstatu trestného činu útoku na verejného činiteľa, z ktorých dôvodov bola vec postúpená na priestupkové konanie.

K podanému odvolaniu sa podaním zo dňa 27. júna 2012 vyjadril žalovaný tak, že navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť.

Uviedol, že konanie podozrivého nemožno subsumovať pod § 49 ods. 1 písm. d/ Zákona, pretože Zákon nechráni verejného činiteľa pri výkone jeho právomocí. Ochranu verejnému činiteľovi pri výkone jeho právomoci priznáva iba Trestný zákon. Zdôvodnenie odvolania by bolo namieste vtedy, ak by obeťou uvedeného priestupku bol iba občan, nie verejný činiteľ pri výkone jeho právomoci. Verejnému činiteľovi pri výkone jeho právomoci Zákon nepriznáva žiadnu ochranu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné zrušiť v zmysle § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. v spojení s § 221 ods. 2 O.s.p. a konanie zastaviť z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie nepodlieha súdnemu prieskumu.

Rozhodol uznesením (§ 223 v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 a § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p.).

Podľa § 35 ods. 1 písm. b/ O.s.p., prokurátor môže podať návrh na začatie konania, ak ide o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov v prípadoch, v ktorých sa nevyhovelo protestu prokurátora a za podmienok uvedených v tomto zákone.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p., v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 3 O.s.p., rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa § 250d ods. 3 O.s.p., súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmavania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2).

Podľa § 66 ods. 2 písm. a/ Zákona, Správny orgán vec ďalej odloží, keď došlo oznámenie (§ 67 ods. 2) neodôvodňuje začatie konania o priestupku alebo postúpenie veci podľa § 71.

Podľa § 66 ods. 3 Zákona, rozhodnutie o odložení veci sa nevydáva. O odložení veci sa upovedomí len poškodený.

Z obsahu pripojeného spisového materiálu vyplýva, že prokurátor podal žalobu, v ktorej sa domáhal preskúmania zákonnosti opatrenia - záznamu o odložení veci č. I/2011/03630-00002PR.2011/467-2LM zo dňa 8. marca 2011, ktorým žalovaný odložil vec podľa § 66 ods. 2 písm. a/ Zákona z dôvodu, že došlo oznámenie neodôvodňovalo začatie konania o priestupku alebo postúpenie veci podľa § 71 Zákona. K povahe opatrenia poukázal prokurátor na nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 21/08 zo dňa 23. septembra 2009 (zverejnený v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu SR, por. č. 7/2009).

V uvedenom náleze sa ústavný súd zaoberal návrhom Krajského súdu v Banskej Bystrici na vyslovenie nesúladu § 26 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej v texte uznesenia len zák. o prokuratúre") s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR, ktorému nevyhovel. Krajský súd v Banskej Bystrici podal návrh na začatie konania, keď konal o žalobe na preskúmanie zákonnosti správneho rozhodnutia vydaného po tom, čo bolo opatrenie - oznámenie obce ako stavebného úradu k ohláseniu stavby, napadnuté protestom prokurátora po uplynutí trojročnej lehoty, ktorou zák. o prokuratúre limituje podanie protestu proti rozhodnutiu (§ 27 ods. 1 písm. e/ zákona o prokuratúre).

Podstatnou otázkou v konaní pritom bola časovo neobmedzená možnosť prokurátora podávať protesty aj proti opatreniam orgánov verejnej správy vydaným v konkrétnych (individuálnych) veciach s účinnosťou na práva a zákonom chránené záujmy konkrétnych (individuálne určených resp. určitých) účastníkov dotknutého verejnoprávneho konania, (oproti lehote trojročnej pri rozhodnutiach).

Ústavný súd dospel k záveru, že:

Právna úprava, ktorá umožňuje bez časového obmedzenia zasahovať do právoplatných rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ktoré zakladajú, rušia alebo menia práva alebo povinnosti individuálne určeným adresátom (fyzickým osobám alebo právnickým osobám) uplatnením mimoriadnych opravných prostriedkov alebo iných prostriedkov nápravy (ku ktorým treba zaradiť aj protest prokurátora), je v materiálnom právnom štáte neakceptovateľná, pretože je v rozpore s princípom právnej istoty a ochrany dôvery všetkých subjektov práva v právny poriadok, ktorý tvorí neodmysliteľnú súčasť princípov právneho štátu zaručených prvou vetou čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Pri dôslednom rešpektovaní požiadaviek na ústavne konformný výklad pojmu "rozhodnutie" použitého vo viacerých ustanoveniach zák. o prokuratúre neprichádza do úvahy, aby sa v aplikačnej praxi podávali protesty prokurátora proti právnym aktom (opatreniam) orgánov verejnej správy, ktoré zakladajú, menia alebo rušia priamo alebo aj sprostredkované práva alebo povinnosti individuálne určeným adresátom (fyzickým osobám alebo právnickým osobám) v režime § 26 zákona o prokuratúre, ale len v režime § 27 zákona o prokuratúre (protest proti rozhodnutiu), ktorý ustanovuje časové obmedzenie na ich podávanie v ustanovení odseku 1 písm. e/; pre uplatnenie tohto režimu nie je podstatné to, ako je príslušný (individuálny) právny akt formálne označený (rozhodnutie, opatrenie, oznámenie, vyjadrenie a pod.), ale to, či svojimi účinkami smeruje ku konkrétnym adresátom práva a zakladá im priamo alebo aj sprostredkované práva alebo povinnosti.

Opatrenie žalovaného - záznam o odložení veci nemožno považovať za rozhodnutie, ktoré by podliehalo súdnemu prieskumu, a to najmä z dôvodu (opomenúc nedostatky formálne), že ani sprostredkované nezasiaholo do právnej sféry žiadnej osoby, a teda nemožno ho považovať za rozhodnutie v materiálnom zmysle, a to ani v zmysle vyššie citovaného nález Ústavného súdu SR. Odloženie veci nemalo vplyv na rozsah alebo obsah práv a povinností žiadneho konkrétne určeného či určiteľného adresáta.

Dotknutými osobami, ktorých ovplyvnenie postavenia týmto opatrením by teoreticky prichádzalo do úvahy sú poškodený a osoba podozrivá zo spáchania priestupku. Žalovaný v zázname o odložení veci poškodeného upovedomil o tom, že právo poškodeného uplatniť si nárok na náhradu škody nie je dotknuté.

Pokiaľ sa jedná o možný dopad v právnej sfére osoby podozrivej zo spáchania priestupku, je zrejmé, že cieľom žalobcu je pokračovanie v konaní o priestupku. Ani v prípade pokračovania konania však nemôže súd predpokladať a fakticky prejudikovať, že správny orgán by vydal rozhodnutie, ktorým by určitá osoba bola uznaná vinnou zo spáchania priestupku. Je potrebné teda uzavrieť, že odloženie veci nemalo ani sprostredkovane vplyv na právne postavenie osoby podozrivej zo spáchania priestupku. K zásahu do právnej sféry tejto osoby by mohlo dôjsť až po zrušení opatrenia o odložení veci a zároveň následným vydaním rozhodnutia o priestupku.

Záverom najvyšší súd poukazuje na skoršie rozhodnutie iného senátu tunajšieho súdu sp. zn. 2Sžo/7/2009 zo dňa 16. decembra 2009 (zverejnené na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, www.nsud.sk), ktorý v skutkovo rovnakej veci dospel k totožnému záveru.

O trovách rozhodol najvyšší súd v zmysle podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p., keď žiadnemu z účastníkov ich náhradu nepriznal, pretože konanie bolo zastavené.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.